

Der var engang hvor perler var forbeholdt de absolut få – fordi alle perler var naturperler, der skulle findes ved at åbne et utal af muslinger. Så kom kulturperlen og gjorde perler til nærmest hvermandseje. Men der findes stadig naturperler. Æn af dem er Queen Conch perlen fra den store rosa konkylie i Caribien.

NATURPERLEN LEVER

Af Kira Kampmann, Marc'Harit og Christian Schmidt

Fingering af Bodil Binner med Orange Conch perle i 18 karat guld og cognacdiamanter.

Foto Iben Bølling Kaumann.

Queen Conch lever helst i søgræs, men den kan også findes blandt koraller eller på havets bund. Konkylie lever typisk på dybder mellem 1-30 meter, men søges i dag ofte dybere nede, og bevæger sig rundt ved hjælp af en "klo" der sidder fast på dyrets fod. Queen Conch kan i voksen tilstand blive op til 25-30 cm i længden og kan veje op til tre kilo. Konkylie når sin fulde størrelse ved fireårs alderen. Den kan blive 14 år, nogle gange ældre.

Havet indeholder mange farer, og Queen Conch har ikke nemme forhold, når den skal sikre kommende generationer. Konkylie lægger cirka 400.000 æg 6-8 gange i løbet af en avlssæson. For at én unge overlever og bliver voksen, skal konkylie lægge to millioner æg.

Et udvalg af Conch perler viser nogle af de mange flotte farvenuancer.

Bodil Binner

Guldsmed Bodil Binner i København har brugt de flotte Conch perler til en serie store fingerringe. Her er det en Pink Natural Conch perle i en platinring med i alt 1,3 carat pink diamanter. Foto Iben Bølling Kaufmann.

Til trods for kulturperlens indtog, er der stadig muligt at købe naturperler. Perler, der er skabt helt uden menneskelig indblanding. En af disse perler er Queen Conch perlen – dronningeperlen – fra Caribien. Det særlige ved denne perle er, at den ikke stammer fra en musling, men fra en konkyolie: Queen Conch eller på latin Strombus Gigas.

Conch perlen

Kira Kampmann fra firmaet Marc'Harit, der importerer Queen Conch perlen i Danmark, fortæller:

– Queen Conch er en snegleart, en såkaldt gastropode. De tre typer gastropoder, der er mest kendt i smykkebranchen for at producere perler er Strombus Gigas (Queen Conch) der laver pink perler, Pleuroploca Gigantea (Horse Conch) der laver brune, chokolade- eller

cremefarvede perler og Melo Melo der laver orange perler. Queen Conch og Horse Conch lever i Det caribiske Hav, og Melo Melo lever i de varme have ved Vietnam og Thailand.

– Når Conch danner perler, er det af materiale og med samme kemiske komposition, som perlemoret på muslingeperler, altså calcium karbonat i mikrokrytaller. Men der er forskel i strukturen som betyder, at Conch perler har en anden overflade. Muslingeperlers krystaller er hexagonale hvilket gør, at de kan forekomme let gennemsigtige. Conch perler derimod vokser anderledes, får en anden struktur og påvirkes anderledes af lyset. Overfladen ligner nærmest porcelænen.

– En anden forskel er, at Conch perler er væsentligt hårdere end muslingeperler. På Mohs hårdhedsskala ligger Conch perler på 5-6, hvor muslingeperler har en hårdhed på 3,5-4.

Flammestrukturen

Conch perlens værdi afhænger af størrelsen, som måles i carat, samt af dens form, farve og overfladestruktur.

– Conch perler kan have en helt unik overflade, der kan have betydning for perlens værdi, fortæller Kira Kampmann. Det sker, når lyset brydes fra den ene fiber til den anden i overfladen og giver en skinnende effekt kendt som flammestruktur. Sammenlagt med de andre værdier vil en tydelig flammestruktur øge værdien på perlen væsentligt.

Fra pink til mælkechokolade

– Den pink farve er nok den mest kendte inden for Conch perler, men der er mange variationer af farver.

NATURPERLEN LEVER...

14

D
E
S
I
G
N
U
R
E
S
M
Y
K
K
E
...

Queen Mary Brochen er et fornemt eksempel på et Conch perlesmykke. Det ejes af Georges Ruiz fra det schweiziske firma P. Lançon, der sidder på en stor del af de kendte historiske smykker og en imponerende perlekollektion. Topperlen er på 24,9 carat og den nederste på 28,1 carat. Blandt andet de russiske

og engelske hoffer har brugt Conch perler i smykker, mange af dem lavet af Tiffany's.

Den største Conch perle, man kender til er Queen of the Bahamas, der sidder i centrum af dette magnoliablomstsmykke, skabt af ETC og P. Lançon. Perlen vejer 109,11 carat. Blomsterbladene er af platin og besat med diamanter.

Der findes hvide, laksefarvede, orange, gyldne og brune Conch perler.

– De pink Conch perler med de dybere toner er generelt de mest eftertragtede, og de blege pink perler er meget sjældne. Gyldne og orange-gule Conch perler samt hvide og mælkechokoladebrune perler er ligeledes meget sjældne og endnu mere sjældent, at de findes uden fejl. Når det dog sker, kan de nå meget høje priser og blive til samleobjekter.

– Det menes, at Conch perlens farve bestemmes af, hvor den har ligget i konkyliens væv. Også konkyliens alder og farven på læben påvirker perlerens farver. Perlerne dannes af de samme celler, som danner skallens læbe.

– Conch perler holder deres farve, men jeg vil anbefale, at du kun udsætter dem for begrænset mængder sollys, da deres farve kommer af organiske pigmenter, der kan bleges af sollys. Læg derfor perlerne et mørkt sted, når de ikke er i brug.

Pris, sjældenhed og kød

– Ud af titusinde Queen Conch finder man én Conch perle. For en Conch perle af høj kvalitet er oddsene endnu sværere. Her finder man én perle ud af hundredetusinde Queen Conch.

Prisen er da også derefter:

– For en perle på 5 carat i fin kvalitet skal man nok regne med et beløb i hund-

redtusindkroners klassen, fortæller Kira Kampmann. De fleste vejer dog mindre end 1 carat.

– Men selv om man kan få en betragtelig sum for en flot Conch perle, så høstes Queen Conch faktisk hovedsageligt for dens fine kød, som er en yndet spise både lokalt i øhavet og siden de sene 60'ere også en delikatesse internationalt. I 1970'erne var der så mange konkylier, at man kunne gå ned til stranden på enhver caribisk ø og tage Conch direkte op af vandet, men stigende efterspørgsel på kødet i lande som USA, Japan, Taiwan og Hong Kong er medvirkende til, at bestanden gennem de seneste år er faldet voldsomt. Det er så med til at sende prisen på perlerne yderligere i vejret.

Hvad koster en kulturperle, for eksempel en Tahitiperle eller South Sea i samme størrelse?

– Det er lidt svært at sammenligne. Der skal jo som sagt åbnes mellem ti og femten tusinde konkylier for at finde en naturperle, og så er de også af varierende kvalitet. Men lad os prøve at sammenligne med en keshiperle, som er meget tæt på en naturperle, da den er af rent perlemor (den af menneskehånd placerede kerne er blevet udstødt af muslingen, og der dannes en perle af rent perlemor, red.).

– En Conch perle på cirka tre carat har en diameter på mellem en og fem millime-

Barokke kugler

Ringe og vedhæng i 14 karat guld med brillanter TWVVS.
Pris fra 7.000,-

ter. En Tahiti eller South Sea keshiperle på denne størrelse koster i vejledende udsalgspris omkring 250 kroner. Den tilsvarende Conch perle – og her skal der tages stort forbehold, da prisen for en given carat kan svinge meget alt efter kvaliteten, form og farve – men lad os tage en medium kvalitet i en god farve og god form, så er vi på omkring 15.000 kroner.

Findes der andre naturperler på markedet idag?

– Det gør der. Alle muslinger og snegle kan lave naturperler, og der findes flere mere eller mindre eftertragtede naturperler i handlen i dag. De fleste er dog mest interessante for samlere. De to naturperletyper fra gastropoder, som anvendes mest i smykker af flere smykkehuse verden over, er Conch perlen og Melo Melo perlen.

– Oprindeligt har man kunnet finde naturperler i flere af de muslingetyper, hvor man idag dyrker kulturperler; Pinctada Fucata hvorfra Akoyaperler kommer, Pinctada Margaritifera hvorfra Tahitiperler kommer og Pinctada Maxima hvorfra South Sea perler kommer. En voksende efterspørgsel op gennem middelalderen gjorde, at bestanden af naturligt forekommende muslinger svandt drastisk. Men naturperler fra saltvandsmuslinger findes stadig, mest fra en muslingeart, der findes omkring Sri Lanka og i den Persiske Golf. Bahrain er således kendt for deres natur-

perleforekomster. Disse perler er ofte meget små, mellem 2-5 mm og i de hvidlige, lyse farver. De er væsentligt billigere end Conch perler, dels fordi raten for at finde dem er lidt højere (en ud af 5-10.000 muslinger kan vise en perle), dels fordi de reproducerer sig hurtigere, og der således er flere muslinger at gen-nemsøge for perler. Queen Conch bliver først kønsmoden i dens fjerde år og må ikke høstes før.

Dyrkning af Conch perler

Queen Conch har som andre konkylier en spiralformet skal. Det er derfor ikke muligt som på en musling at åbne skallen og pøde den for at skabe en dyrket perle. Men i efteråret 2009 lykkedes det meget opsigtsvækkende nogle forskere i Florida at finde en metode til at dyrke Conch perler både med og uden kerne og uden at konkylien skades.

– Nogle er nervøse for, hvad dette kan gøre ved naturperlerne, forklarer Kira

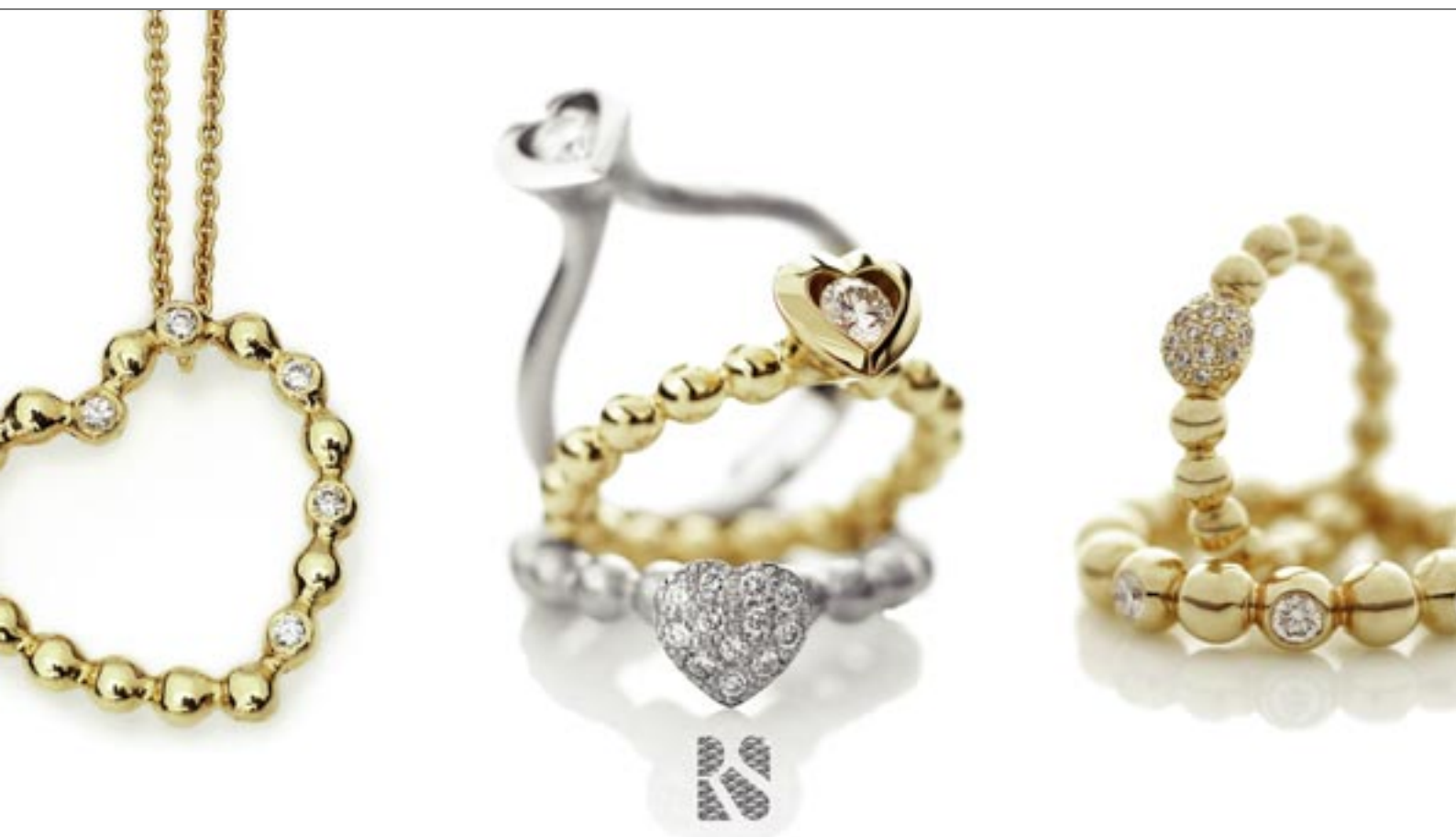

Kampmann, der selv har talt med flere i branchen, der er af samme mening som hende selv, nemlig at dyrkning af Conch perlen som kulturperle blot vil styrke naturperlen, da den om muligt gøres endnu mere sjælden. Dette synspunkt støttes af det faktum, andre naturperler på ingen måde har tabt i værdi, da det blev muligt at dyrke dem.

– Det er dog yderst omkostningsfuldt at opdrætte Conch, og om det vil udvikle sig eller forblive et projekt for de få er i dag et åbent spørgsmål, vurderer Kira Kampmann. ■

15

D
E
S
I
G
N
U
R
E
S
M
Y
K
K
...

RUBEN SVART

Nærmeste forhandler anvises på www.svart.dk